

Onder embargo tot maandag 6 mei 2019 om 13 uur

Persbericht van de Onderzoekscommissie Misbruik Castrum Peregrini 1942-1986

Onderzoek naar misbruik in de kring rondom Wolfgang Frommel

Het is aannemelijk dat in de kring rondom Wolfgang Frommel in de periode tussen 1942 en 1986 sprake was van seksueel grensoverschrijdend gedrag waarbij Wolfgang Frommel misbruik maakte van zijn morele overwicht op minderjarigen. Onder hen waren ook jongens en meisjes tussen de twaalf en zestien jaar. Ook anderen in de kring rondom Wolfgang Frommel hebben zich - zo is aannemelijk - hieraan schuldig gemaakt. Het is voorgekomen dat Wolfgang Frommel en een van zijn vrienden, Billy Hilsley, bij dit misbruik gebruik hebben gemaakt van bedwelmende middelen, waaronder slaapmiddelen en alcohol. Een aantal van de seksuele handelingen die aan de onderzoekscommissie zijn gerapporteerd en in andere bronnen te vinden zijn, vallen onder de bepalingen van het Wetboek van Strafrecht, maar zijn inmiddels verjaard en het recht tot vervolging is door de dood van de beschuldigten vervallen.

In opdracht van het bestuur van de Stichting Castrum Peregrini onderzocht een onderzoekscommissie onder voorzitterschap van mr. F.G. (Frans) Bauduin de omvang en aard van misbruik. De andere leden waren dr. S.B.L. (Sonja) Leferink en mr. M.J. (Martien) Diemer. De onderzoekscommissie begon met haar werkzaamheden op 7 januari 2019 en rondde haar onderzoek af op 29 april 2019.

Rondom Wolfgang Frommel ontwikkelde zich vanaf 1939 in Nederland een kring die een aantrekkingskracht uitoefende op veelal jongeren en jongvolwassenen, jongens en meisjes. Alleen personen van de mannelijk sekse mochten overigens deelnemen aan de welhaast sacrale hoofdbijeenkomsten van deze kring. Een exclusief gezelschap dat zich kenmerkte door een nauwe verbondenheid die - zo blijkt uit documentatie en uit persoonlijke herinneringen - in een aantal gevallen gepaard ging met seksuele handelingen in relaties waarbij sprake was van ongelijkheid.

De onderzoekscommissie heeft op 17 januari 2019 per e-mail een oproep aan een groot aantal personen gedaan van wie bekend is dat zij bij de kring betrokken waren en in voorkomend geval het gedachtegoed van de kring nog steeds uitdragen. Niet iedereen heeft hierop gereageerd, maar de onderzoekscommissie heeft veel informatie en documentatie ontvangen. De onderzoekscommissie beseft dat veel personen die bij de kring betrokken waren inmiddels zijn overleden. Desalniettemin acht de onderzoekscommissie het na gesprekken met betrokkenen en na verder bronnenonderzoek aannemelijk dat sprake is geweest van seksueel en machtsmisbruik in ongeveer tien gevallen.

Het gaat hier niet alleen over meldingen van misbruik op locaties die tot de kring rondom Wolfgang Frommel en rondom de in 1958 opgerichte Stichting Castrum Peregrini behoorden maar ook op andere plekken in Nederland en Duitsland.

Tijdens de bezetting bood Gisèle van Waterschoot van der Gracht onderdak aan Wolfgang Frommel en twee Joodse onderduikers. In de onderduikperiode moet Gisèle van Waterschoot van der Gracht weet hebben gehad van wat binnen de kring van Wolfgang Frommel gebeurde. Maar in die periode kon zij aan het verblijf in haar woning van de onderduikers en van Wolfgang Frommel geen einde maken zonder hen en zichzelf in ernstig gevaar te brengen.

Na de bevrijding heeft zij geen einde gemaakt aan de aanwezigheid van Wolfgang Frommel in haar huis aan de Herengracht in Amsterdam. Veel van wat nu bekend is geworden over seksueel misbruik werd toen voor haar en anderen verborgen gehouden. Een zekere morele verantwoordelijkheid kan haar niet helemaal worden ontzegd.

In overleg met Slachtofferhulp Nederland heeft de onderzoekscommissie mogelijkheden voor hulp, erkenning en genoegdoening beschreven. De onderzoekscommissie beveelt het huidige bestuur van de Stichting Castrum Peregrini aan om het misbruik van destijds te erkennen. Ook zijn adequate hulp en – waar nodig – genoegdoening gewenst met Slachtofferhulp Nederland. Deze morele plicht geldt ook voor de organisaties die het gedachtegoed van Wolfgang Frommel nog in stand houden en voor de bestuurlijk verantwoordelijken voor de scholen in Ommen en Werkhoven waar Wolfgang Frommel veel van zijn kringgenoten rekruteerde en waar hij navolgers had die zich – zo is aannemelijk – hebben schuldig gemaakt aan seksueel misbruik.

Noot voor de redacties: als woordvoerder van de onderzoekscommissie treedt de secretaris van de onderzoekscommissie op. Bert Kreemers is te bereiken op mobiel 06 51870690.